ENCÆNIA

A Patribus Societatis IESV,
Bononiæ celebrata;

Poeticis emblematibus

INANIMATORVM ACADEMIA

DIVÆ LVCIÆ

Deuouit.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

NEOTERICI TEMPLI
Poetica Hypotypoſis.

QVà * per ſuffoſſos it ductilis vnda meatus
Felſineos complexa lares; quà tortile voluens
Ingenium, aggeſtis latè ſubmurmurat vmbris;
Mox ſaliens metitur iter concluſaq; damnans
Otia, compoſito ſub fornice trudit in iras
Sedibus expulſos fluctus, quos longa maritis
Fouerat vlna vijs poſito nunc inuia ſaxo:
Explicat aerias ædes per inania pompas
Coctilis, expoſito nondum digeſta coloſſo.

** Deſcribitur via Caſtilionia, propter quam ſitum eſt Templũ, quod præterfluens vnda, vt appellentib. Rhedis locũ faceret, modò per cõtinnatum fornicem vltrà Templi aream traducitur.*

Surgit ab effoſſis Moles longæua tenebris
Tenario commiſſa Ioui, liquidumque laceſſens
Fronte polum, pauidos latè ſerit ardua nimbos,
Anteridum * firmata toris, queis ſquammea circum
Terga ſupinato flectuntur in aera cliuo.
Marmoreus * leo complet opus, linguaq; patentes
Diſtinguens fauces poſita ſub mole recumbit
Vertice memphiticos cuneato imitante labores.
Phidiacis nunquam luſit magè dextera ſignis
Docta laboratæ tribuit cum marmora vitæ:
Nam ſuperis congeſta plagis cum Nubila Cauri
Sollicitant, pluuioq; ſolum ſub verbere pulſant,
Indomitus relegens fluuialia pondera vertex
Inſtabile argentum valido velut aggere figit,
Donec per curuos reuolubilis vnda canales

** ἀντερίδες à Verbo ἀντερίζειν: Barbacani.*

** vn teſchio di Lione à capo di cadaun barbacane gitta con la lingua piegata l'acqua raccolta dal tetto della Chieſa col beneficio d'vna canna couerta poſtaui per entro.*

** Tegola.*

** Cupole delle Cappelle couerte di piombo terminanti in vna palla dorata, con le fineſtre al diſotto per riceuer' il lume.*

Excipitur tubulis; lectoſque ex * imbrice fluctus
Fiſtula anhelantum demittit in ora leonum.
Intercepta micant parili diſcrimine tecta
Elatos complexa * tholos, queis peruius ardet
Phœbea ſub luce dies, cum plumbea verrit
Stragula in auratum ſenſim contermina circum.
Hæc laterum ambitio multos ſudata per annos
Perficit externos duratæ molis honores.
Area veſtibulo lateres ſociauit aperto,
Saxea quam poſitis extremo in margine pilis
Raſtra viæ exſcindunt diſtentis nupta catenis.
Hinc decimus cognata gradus prope Pegmata ſurgit
Oſtia diſtinguens triplici ſub fornice ducta.
Proh quam blanda oculis, foribus ſe Templa recluſis
Exponunt cum prima ſubit per limina greſſus,
Atq; peregrinos acies metita labores
Attonitum perluſtrat opus, prouectaq; in arcus
Mœnia miratur pretium non vile ſtupenti
Factura ingenio cum poſtera ſæcla reuiſent
Argumentum ingens, & non imitabile culmen.
Interea proprijs ſurgens ſatiata trophæis
Collectas attollit opes, quas docta magiſtro
Diffudit ſudore manus, cum protinus omnes
Exeruit vires, totaque ſuperbijt arte.
Anterior facies medias quæ proſpicit aras
Non proprio manſura loco, ſolidata profundis
Mœnia cardinibus ſuperos protendit in arcus.
Lignea vtrimque micant ſuffultis pegmata tignis,

Queis

Quccis vocale melos docta ſub lege refuſum
Intentas fidibus pulſatis vellicet aures.
Nobilior laterum ſurgit per inania moles
Auguſto diſtincta foro, phrygiataq; multo
Flore maritales iactat ſub fornice gazas.
Quadrifidæ commiſſa baſi geminata reſultat
Pompa columnarum, * ſcapumq; ſtriata fluentem
Tyburti reddit depromptum viſcere marmor.
Ridet * epiſtylij rediuiuus ſub orbe Corinthus
Ductaq; floriferis ſuſtentat * hyperthyra fulcris.
Hinc ampla excurrit phrygiato margine * zona
Arabicis depicta notis, quibus inclyta virtus
Implexos folijs flores, * Genioſq; iocantes
Inſerit & paſſim diglyptica ſigna maritat.
Eminet elato producta * corona labore
Et * mutulis diſtincta ſuis inſignia calcat
Plaſtica * pæſtanos gypſo referentia flores.
Proximus inſequitur paries, * podijſq; ſuperbit
Arte laboratis, parilique iugata columnæ
Ornamenta ſuis viuunt animata trophæis.
Luſit vtrinque decor; luſit par dextra figuris,
Et vario ſecuit diſcrimine nupta ſacellis
Mœnia continuos latè diducta per arcus.
Hæc laterum ſeries ſpatio non impare ducta
Monſtrat vtrinque ſuis ſocialia fulcra columnis;
Extrema donec complens teſtudine templum
Deſinit in faciem, vacuo quam emblemate nondum
Marmor phidiacos dedit expleuiſſe labores.

** fuſto della colonna.*
** ſcannelato.*
** di color tiburtino.*
** capitello corintio.*
** architraue.*
** faſcia del cornicione.*
** ornata di rabeſchi.*
** angioletti.*
** di rilieuo.*
** cornicione.*
** modioni.*
** di ſtucco.*
** roſe pendẽti fra ciaſcheduno modione.*
** poggioli.*

Vndique per vitreas diffundit lumina fraudes
Inſpecturus opes Titan, vigilataq; luſtrat
Templa Corinthiacos nunquam tacitura triumphos:
* Schemata miratur proprijs innixa ſacellis
Felſineos vtrinque ſuis complexa patronos
Pigmentis, imitata decus, quod viuida fronti
Indiderat Natura parens illapſa per artus.
Proſpicit hìc varios lactenti in fornice cultus,
Plurima florenti quem faſcia cingit honore;
Hìc captiua dies labyrinto implexa niuali
Ingeminat ferri luſus, queis multus amica
Viuit in arte labor, propriaq; triumphat in aula.
Eia age Felſinei nouus Arbiter incola Regni
Auguſtos molire gradus: tibi LVCIA ſedes
Pandit, & excelſos gaudet complere Penates
NVMINE Romuleo, donec melioribus annis
Magna Quirinali referes oracula Templo.

** Quadri poſti ſopra le Cappelle ne' ſuoi ornamenti di ſtucco.*

Antonius Moronus Bergomas Conuic. Coll. Nob. S. Franc. Xau. inter Inanimatos Accenſus.

Re-

Recentis Templi moles
DIVAE LVCIAE
ſtatuta.

CARMEN.

IAm mihi laurigeros ſpirant præcordia ſenſus,
Labraq; phœbeo dudum ſatiata Tonante
Sollicitant lentam congeſta in carmina linguam.
Iam mea non ſolito complentur pectora cantu
Virgineum teſtata iubar; quo Diua Sicanas
Æternum illuſtrat meliori lampade arenas.
Non mihi pieriæ iuuat ire per ardua cautis;
Siuè per anfractus latices haurire profanos,
Queis dedit irriguum ſonipes Neptunius ortum.
Virgo ſyracuſias, quæ numine protegis arces,
Annue deuoto tua nunc in carmina Vati:
Sparge Arethuſæis ſocialia barbita gemmis,
Vt noua pulſatis fidibus ſub iura reſultent,
Doctaq; diuino reddant miracula cantu.
Nox erat, ac denſo ſub vellere terra quieſcens
Longa ſoporato per amica ſilentia mundo
Otia ducebat, tremuliſq; nec obſita flammis
Cynthia fraterno nondum ſucceſſerat axi,
Iamq; ſibi affuſus cunctos ſopor altus habebat,
Nullaq; tranquillam rumpebant carmina noctem.
Ceſſerat in proprios ſecuro tramite ſaltus
Dama, nec hoſtiles fugiens peregrina moloſſos
Penſabat ſomno errores, longaſq; viarum

Ambages placido perfuſa ſopore leuabat.
Iamq; repentinus tenui volat æthere fulgor,
Et iubare obductas latè deſcriminat vmbras.
Qualia præcipites ſinuant per aperta fauillas
Fulmina nimboſos flammis metita penates,
Cum Notus imbrifero tulit humida prælia Coelo.
Protinus attonitam voluens per inania frontem
Exploro ſub nocte diem, diffuſaq; olympo
Lumina longinquis ſtupeo ſuccreſcere terris.
Eſt locus Italiam contrà; Trinacria quondam
Auſonijs benè nupta plagis, ſed Pontus adurgens
Oppoſita infregit tumido confinia fluctu,
Et modo cognatas interluit ęquore terras.
Scylla vado ancipiti dextras exaſperat vndas,
Læuaq; nauigijs prætexit vincla Charybdis
Infames glomerans agitato vortice fraudes.
Erigit alternos monſtrum implacabile fluctus:
Nunc acheronteas diſciſſo fędere ripas
Oſtendit, nunc ſumma iacit ſub ſydera Lymphas.
Subdola ſcylla latet nigris obtuſa latebris
Retia ſubnectens verrentibus æquora ſyluis.
Blanda micat facies, placidâq; in fronte venuſtas
Virgineo diffuſa ſinu, poſtremaq; Piſtrix,
Horreſcit turpi monſtrum deforme figura.
Hæc rotat implexas caudato verbere naues,
Et vitream fingit pacata per ardua pacem.
Deſpicit Ionias moles prouecta Pachini
Oppoſitâ ſub caute minas, medioq; peruſtos
Euo-

Euomit Ætna globos, & per rimoſa fauillas
Terga iacit piceos glomerans ſub ſydera nimbos.
Hinc oritur per inane iubar, rutiloq; coruſcans
Fulgure, Felſineum diſcriminat æthera flammis.
Splendore in medio radiat perfuſa niuali
LVCIA ſub cultu ſtellante inuecta curuli.
Hanc circum harmonico genialis copia plauſu
Ludit & arguto miſcet modulamine voces.
Interea fertur Virgo peregrina per auras
Sidonijs decorata notis, vultuq; decoro
Spirat odoratas diuino murice pompas.
Virgineum coma Lambit ebur, gemmataq; ceruix
Candicat irrigui ſub verbere prona metalli.
Albentes venerata gradus fert palla cothurnis
Oſcula, criſpatos dum ventilat aura labores.
Læua oculos paterâ detruſos colligit ore,
Dextraq; Prototypum Templi complexa coronat.
Non procul excoctis moles camerata trophæis
Aerias metita vias, cognataq; nimbis
Surgit, & auguſtam condit per nubila frontem.
Vndantes ferit illa Notos, ſubnixaq; plantis
Tartara nigra premit iungens commercia diti.
Hic vbi deuoto greſſus in culmine fixit
Virgo ſydereas compeſcuit ore phalanges
Læta triumphales ſoluens in carmina voces.
Iam mihi ſuccreſcunt auguſtis templa coronis
Expectata diù: ſubeo iam tecta labore
Eximio ſudata mihi, iam proderit altos

Excoluiſſe lares pompâ non impare cultos.
Illa ego Felſineos moderabor amica penates;
Et meliora meis diffundam ſydera templis.
Sic ait, & celeres flectens de culmine greſſus
Auguſtam ingreditur reſoluto cardine molem.

Co. Coriolanus Plouenius Vicentinus Nob. Ven.
Coll. S. Fran. Conuic. inter Inanimatos Ardens.

Veteris Templi lacrimæ
Abſcedente DIVA LVCIA profuſæ.

QVæ noua Cyrrheos colles lacrymabilis Echo
Verberat, & querulis ingemit aura modis?
Vix mea diffuſum carpebant lumina ſomnum,
Feſſaq; ſuccreſcens fouerat ora quies:
Cum ſubitò mæſtis reſonat clamoribus æther,
Labitur inq; aures vox repetita meas:
Agnoſco veteris Templi lacrymabile fatum,
Et Genij luctus aure bibente traho.
Quò mea longæuæ ſecedunt gaudia ſedis;
Et ruit antiqui gloria prima laris?
Sic ne profanatis inuertitur ædibus ædes,
Relligioq; ſua Relligione caret?
Iam perit exiguo nomen venerabile Templo,
LVCIA dum hoſpitio diſſugit vna ſuo.
Iam non ſudabunt peregrino altaria fumo,
Nec meus ingeſtas digeret ignis opes:
Siccine ſydereæ ſterileſcent ſemina legis,

Nec

Nec ſacros vocis reddet imago ſonos ?
Cerea manantes retinebunt munera guttas ,
Nullaq; deciduum lambet amica decus .
Cur noſtros linquis Virgo fugitiua penates
Oblita antiquo præſtita iura lari .
Heu fugis ? ah gratos remigrans hic comprime greſſus,
Atq; tuos flectant corda liquata pedes !
Aufugit noſtraſq; preces per inania fudit ,
Et mihi ſunt lacrymæ prodroma ſigna fugæ .
Iam ſileo, ſed mæſta ſuos mea lumina fluctus
Soluant , ac tepidus currat in ora liquor .
Dixerat haud tacito verba hæc permixta dolore,
Et celeri aerium remige tranat iter .

Aloyſius Picinardus Koſta Plac.
Conuic. Coll. B. Aloyſij inter Inanimatos Inflammatus .

D I V AE L V C I AE
Ad Vetus Templum Allocutio .

O D E.

O Quæ thuricremis picta vaporibus
Ædes, vix humili peruia Cynthio ,
Seruas ſub modico pegmata fornice
Exiguis malè parta votis .
Anguſto Indigetum Numina pariete
Sit iactaſſe ſatis : iam noua proderit ,
Vel ſudata diù limina ſcandere
Dædaleis animata ſignis .

Iam

Iam linquo veterum rudera mœnium
Exeſa indocili temporis orbita:
Iam neſcire lubet pauperiem laris,
Et rudibus dare terga muris.
Me poſcunt auidæ carmina fiſtulæ;
Me laſſata citis barbita dexteris
Suadent imparibus tecta penatibus
Præpropero coluiſſe greſſu.
Nunquam Felſineo tramite deuiam
Me pubes Arabum cingat adoreis;
Sparſiſq; ingeminans nubila odoribus
Aſſyrios populetur agros.
Ergo lacteolis tecta roſarijs
Iam deuota mihi ſpargite Virgines,
Quæ Maius tenero gramine parturit
Occiduis inimica Lunis.
Sic vos perpetuo ſydere diuitet
Titan * peruigiles excubias agens,
Qui * iam virgineo ſyrmate belliger
Felſineas moderatur arces.

...telligitur B. ...de qua ſcrip... ...m eſt, Electa ... Sol: & Mu... ... amicta Sole. ...Alluditur ad ...d miraculũ, ...Bononiæ mœ... ... peruadenti... ...s hoſtibus, ...s patrocinio ...creſcebant.

Chriſtophorus Papazonus Bonon.
inter Inanimatos Obſcurus.

Expe-

Expetita
Noui Templi immortalitas.

O D E.

O Quæ ſuperbos per liquidum iouem
Moles lacertos tollis, & arduum
Culmen reuoluens, tecta victis
Syderibus camerata miſces,
Repelle nimbos magnificum ferens
Inter penates Felſineos caput,
Altoque ſiſtens vertice obſta
Marmoreo clypeo procellis.
Sudantis ingens prodigium manus
Lambit ſupremo culmine ſydera,
Fundoq; in imam foſſa terram
Terga premit gemebunda Ditis.
Longinquo oberrans tegmine fallitur
Aſpectus; alto luxuriat decus
Fulgens in arcu, ſculpta docto
Flora micat rediuiua ferro.
Pulchros labores iam reuocans, ſuis
Orbata gemmis congerat aureos
Miniſtro aceruos ſole, fuluis
Marmoribus viduata tellus.
Sed tu quod atrox, & rabidum fremens
Inſanienti barbarie voras
Obiecta, tempus, ſaxa denti,
Indomitos cohibe furores.

Tam dira non hoc fata ſuperbiens
Meretur artis prodigium; ſatis
Cautes fatigans cogis atras
In veterum monumenta fauces.
Rictus minacis pone ſupercili;
Dextris metallum diſcute barbaris;
Frontemque flectens obſequentem,
Oppoſitum venerare limen.

Ioannes Philippus Certanus Bonon.
inter Inanimatos Impauidus.

DIVA LVCIA
Ad Templum ei deuotum inuitatur.

IAm ſatis cardo ſiluit, quietos
Oſtio nubens aditus, & alto
Limini commiſſa momordit arctos
Ianua poſtes.
Diua Sicano dominata ponto
Sat reluctatas remoue catenas
Nexibus Fani, tibi quod recentes
Tollit honores.
Crebrius iunctas quatit ecce portas
Turba deuotos animans tumultus,
Corda quæ inſuetis vacuaſſe quærit
Prodiga votis.
Hic odoratis Nabathæus vmbris
Gaudet intactas crepitare flammas

Quas

Quas tibi præſens domitis coegit
Xauier Indis.
Diues vndoſo rutilans in auro
Lympha cognatum glomerat metallum,
Et nouis fulcit vigilata tecum Al-
taria flammis.
Ex laborato tibi fauo Hymettus
Suggerit puris alimenta tædis,
Bruma cognatas quibus alba nupſit
Vſque pruinas.
Iam peregrinis cumulata donis
Tecta florentem per inane frontem
Inſerant pictis imitata pompis
Noctis honores.
Vos vagum ſolis comitata currum
Fama per fluctus feret æſtuoſos
Lydiæ, & ſeros ſpatians docebit
Nomen Iberos.
Audiet paruo tenuis Sicamber
Inſeri Rheno phrygiata gazis
Templa, queis ~~ſtudium~~ ſociale iunxit + tellure
Lucia voto.
Audiet Rhenum ſtabili Sabæus
Marte ſubreptum, calidâq; rixâ,
Et procul ferri graue claſſicorum ab
Aere murmur.
Abluet ſummum moderata Fanum
Virgo, adhuc puras habitans ſub ædes

Tertiæ quidquid Dominus coronæ
Fuderit orco.
Manſerint leges, & amica legum
Iura pacatas comitata terras,
Fauſtitas latè leget otioſis
Lilia campis.

Lucas Teſinus Bon, inter Inanimatos Impiger.

Templum S. LVCIAE Virg. & Mart. à Societate Ieſu Bononiæ recens excitatum.

MAxima Sicelidum Virgo, quas ardua Virtus
Cenſuit emeritas Cœlo, ſuperiſq; locauit
Sedibus, huc dextro pede nitere, Lucia, priſcam
Deſere, longæuis cultam ſtationibus Ædem,
Templaq; Felſineas immania vertice ad auras
Attolli, verſo tibi nunc, quæ cardine primum
Panduntur, nebuliſq; flagrant, halantq; Sabæis,
Ingredere, & ſacras dominare Patrona per aras,
Perpetuuſq; loci genius. Iuuat ordia Molis,
Qua ſteterit prece, ferre palam, & qua Dædalus arte
Se labor exſinuans propioribus hæſerit aſtris,
Mœonio, vulgare, iubet nam Delius, ore.
Sequanicis, matura gradu, ſeceſſerat vltrò
Finibus, Auſonio Tyberis ſeptemq; Quiritum
Siſteret vt tandem ſe collibus (vnde canora

Nu-

Numine, certa adytis Cœli cortina verendis
Edocet ancipites rerum, ſorteſq; reſignat)
Loiolæa Phalanx, ſuperoq; vouenda Tonanti,
Flaminis ad ſacrum, qui Vaticana tuetur
Iura potens, nutum, quæcumq; ſequenda iuberet
Legifer, extra anni ſpatium, ſoliſq; laborem.
At quia Threicijs ſtipatum claſſibus æquor
Abnegat Iſacidum tractus, quò vota ciebant
Viſere, Romulea nec dum vacat Vrbe potiri
In varias Italum Pietas operoſior oras
Seuocat, abiunctos Socium partita labores.
Felſinà Sauerium, pugilem ſortita palæſtra
Magna parem, exercet. Lare Lucia paupere condit
Hoſpita, ſuggeſtumq; parat, tonat vnde calenti
In ſcelus affatu, ſuperaſq; interſerit Aethnas
Cordibus. Anguſtam nimis at dum conſpicit Aedem
Fluctibus vndantis Populi, ſtudioq; ſalutis
Alternum reflui, ſe ſeq; cientis in æſtum,
Subſtitit, ora premens paulùm, Cœloq; ſupinans
Flagrantes oculorum orbes, prece ſupplice fatur.
Aſpice ſyderei Faber Aetheris optime, vt arcta
Per freta ſtipati fremat vnda reciproca Vulgi,
Sponte meis faciles dare cerea vocibus aures?
Nec fluitantem hyemem ſedes capit, ah, nimis impar!
Latiùs extructam luſtrìs labentibus Aedem
Diua, ſyracuſij Generis iubar, incolat, oro,
Fana, lareſq; mihi, quæ commodat: vbere penſent
Fœnore, Virgo meis quæcumq; dat vſibus, Aſtra.

Dixerat, illacrimanſq; hilari pietate, refuſum
Ora per, & malas, dulces cor vergit in imbres
Intonuere Poli dextrùm, trepidoq; per auras
Fulgure diſcurrens citimas lux, viſa repentè
Irradiare Virum, rutiloq; inuoluere nimbo,
Lucia quem medium delapſa inſiſtit, & vlnis
Adſiliens, niueiſq; obiens complexibus ambit,
Templa, lareſq; tibi voueo, ſocijſq; futuris,
Franciſce, & ſtatione pares degemus in vna.
Par vtriſq; decus, par gloria. Fama, ſodales
Quæ vehit, ex æquo noſtros clarabit honores.
Latius aſſurget mihi templum, at maximus inde
Te quoq; tollet honos: clarà hìc celebraberis ara
Indiges exorti ſuperum iam cultus acerrà.
Dixit, & in verbo procul abſtitit, alta carinans
Aequora per Cœli ſe Lucia ſepta ſerenò
Fulgure, & illuſtres oculis abducta per vmbras.
Te tamen his properè fugientem vocibus vrget
Sauerius Refugo mihi te pede Virgo per auras,
Lucia, furaris; volucri tamen aliger igne
Te ſequar, æterno quin te benefida receſſu
Arctè obeunt, clauduntq; imi penetralia cordis.
Aurea proripiunt mihi te nunc nubila, at imis
Viſceribus te ſculpit amor; non vlla ſub alto
Pectore fibra micat, quin te mea Diua loquatur.
Talibus effatur, pluuioq; irrorat amore
Ora animus: dulci ſed enim bene naufragus vndans
Amne voluptatum trepidos ſuper enatat artus.

Has voces non vana fides, aut gnara feſellit
Ludere, vel ludi; non vlla imperdita lethe,
Fluctibus Oceani nullis, non cardine rerum
Ancipiti, diroue ruens ſub faſce laborum
Lucia corde ſedet, paſſis ſeu Dorida velis
Sulcet, & optatis properans adnauiget Indis;
Semina ſeu bibulas Fidei diffundat in aures,
Inſinuetq; animis, ſobolemq; Acherontis Amidam
Fatoquumq; trucem regnatis trudat ab ares,
Sicelis it præſtò, corda erudit, exigit Orcum
Cogitat extremos Franciſcus Iaponas? errat
Aequore? vicinas premit anchora morſibus oras?
Scanditur? in vigiles, aſtris operata, labores
Sauerij ſe cura vouet, ſudatque Profundo
Lucia fida comes ſimul errat, & enatat vndis.
Excubat aduigilans curas partita per omnes.
Dixeris Indigetem ſudare, algere, ſodales
Indulgentem operas, expers niſi corporis æuum
Trans omnem ærumnam veheret, ponduſq; laborum.
Neſcia peruadi ſinarum clauſtra retentat
Vellere Sauerius, votorumq; ariete magno
Verberat adnitens? opè ſuppetiatur amica
Virgo fauens, ſed fata vetant, votiſq; repugnant.
Interea merces, quæſita laboribus, aſtra
Flagitat: ægra labat iam vita, curulibus vlnis
Corporis immunem, & bruta iam mole ſolutum
Virgo Sicana animum ſubit, & ſuper æthera ſiſtit,
Æthera, frondentem palmis lauriſq; virentem,

Ignea quas Virtus, terris dum vita manebat,
Extulit, & ſuperas victrix inſignijt oras
Hæc inter, ſcatebris vbi fuſa perennibus vndat
Gaudia terq; beant, comitum par nobile, compar
Nectit in occido dum fœdere Gloria fibris
Viuida ſe penitis animorum Felſina verſat,
Sollicitatq; ſui memores. Viden? hoſpita ſatur
Sicelis, arcta quidem, iucunda at tecta, moranti
Felſineis tibi, Diue, plagis! viden ignea verbis
Roſtra tuis, tonitru mea dum, per fulgura mille
Templa coruſcarent, Populoſo, Acheronte ſubacto,
Inſtrueres, Cœloq; pios parere doceres?
Felſina me ſocios vocet auſpice, tecta Coloni
Noſtra ineant, noſtras peragant diuina per aras.
Recta mones, reddit Franciſcus, Lucia Rhenum
Exci Italum adlabens, ſocijs ego corda vocatis
Prona dabo His fatus Tyberim petit, illa per Vrbem
Felſineam delapſa volat, licet abdita nimbo,
Inuiaq; obtutu, penitis it muſa medullis,
In Loiolæos ſuccendens corda ſodales.
Non Ignatiadum laris vrit corda cupido
Impar Felſinei, venas flammante repoſtas
Sauerio. Iam Rhenus habet Statione Quiritum
Accitos: in tecta hilares tua, Lucia, condis.
Publica non deſes feruet per commoda Cœtus,
Seu ruat eloquio roſtris metuendus ab altis
In ſcelus igneſcens; nexas ſeu crimine mentes
Arbiter exoluat ſacer, extorreſq; redonet
Aethe-

Æthere, ſeu dapibus ſuperis ieiuna ſaginet
Pectora, thuricremas Myſtes operatus ad aras
Prima vel in Pueros, Vulguſq; elementa coactum
Diſpergat Fidei Sator, aut propioris anhelas
Lethi animas ſub faſce pius ſoletur, & apto
Inſtruat admonitu, & fuſa prece Numen amicet,
Abdita ſyderei præpandat, vt oſtia Regni,
Quin & Palladijs iuuenile haud abnuit æuum
Artibus imbuere, ac doctis vrgere palæſtris.
Admiſcens Tyberim Rheno, Graiamq; Aganippem
Nec Franciſcus abeſt, priſcum lar celite gaza,
Ara vbi conſurgit ſibi vota, exaggerat, aure
Supplicis advotum Populi proclinis amanti.
Hin reus omnis abit votæ precis: ægra Machaon
Membra ſacer reparat; vitaſq; in morte natantes
Soſpitat; orba dic reſtaurat lumina, & arctas
Linguarum ambages; cunctantiaq; ora reſoluit.
Lucia ſed fatur. Cita præpetis orbita Solis
Auditæ Franciſce, præcis monet; inſtat agens rem
Tempus, & alta tholo maiore in Templa vocamur.
Artifices inter non vna decempeda dextras
Trans Zephyros molimen agat celoq; reponat
Finitimum; dabit Aethra typum, qui dirigat artem.
Noſtræ opis eſt, operi mentes excire futuro;
Ingere, queis flagrent in Templa, ſodalibus ignes.
Ipſa ego, congeſtis opibus ne Felſina parcat,
Suppetiaſq; rei præſtet generoſa gerendæ,
Pectora, diffundi cupidum, dabo prodiga in aurum.

Vixca; iam Diuis authoribus, æmula ſeruent
In ſtudia alternos Ciues, ſocijq; per æſtus
At Typon exquirunt, ſtatuendi inſigne laboris
Exemplar, clarumq; inſtar. Mirabile dictu!
Protinus æthereis blanda inter fulgura ab oris
Labitur, vtq; oculis ſe ſiſtit ouantibus vltro.
Aſtupuere auidis inopina ad monſtra tuentes
Viſibus, explorantq; iterumque, iterumq; nec vllis
Eſt modus, vlla quies obtutibus, aſtraq; mille
Laudibus exultim mactant, plauſuq; ſalutant
Hinc ad Templa nouũ calcar: mora nulla fit ingens
Area tollendis per tecta iuentia Templis.
Terra hiat immenſum, muris vbi prima locandis
Ordia, ſe tantùm ſed enim propè tartara condit,
ſydereas quantum moles ſe tollet in oras
Immane eſt, quantùm lapidum voret alta charybdis,
Vſque patens, iactà vixdùm ſaturabilis Alpe.
Vincitur illa tamen, plenaq; adſternitur aluo,
Ponderis immenſi patiens. Iam dædala circum
Ducitur artifici muros dimenſa labore
Penſilis obliquos caſtigans linea tractus.
Solliciti aduigilant, niuea ſub nube latentes,
Lucia, Saueriuſq; operi, manibuſq; miniſtris
Robora ſufficiunt; Quin ſera in nocte labori
Non ſemel indulgere iuuat, trulliſq; vacare,
Altaq; congeſtis ordiri fœdera ſaxis,
Viſibus artificum attonitis, dum Sole renato,
Immodicum mirantur opus, latiiq; recentem

Parietibus tacitas molem tumuiſſe per vmbras.
Fidere vix oculis audent, manibuſq; retentant
Monſtra auidi, tangi num vanida, ſubdola cerni.
Sicq; aliquis fari auditus. Data mǫnia Thebis
Olim Amphionia teſtudine fabula mendax
Deſine nugari; dextræ lyra cǫlitis, exors
Aut labor extruxit. Tu pernox Lucia, clarum
Ipſa tibi moliris opus. Dum talia fatur,
Fulgur it, & claro caput illicet ambit in igne.
Vaticinæ ſignans ea verba nouiſſima mentis.
Iam ſuprema vehit ſe ſe in faſtigia Molis
Pars celſæ anterior, cameramq; lacunat in altam
Nobile coniugium tecti, ~~magno~~ iamq; vna videri,
Pars poſtica licet non adſit, idonea Templo
Lucia Sauerio tunc fata; Morabimur vltrà
Gaudia Felſigenum? paries, quod cumq; peractum eſt,
Limite diuiduo claudat, labentia partem
Tempora dum reliquam ſtatuunt, Templumq; coronant.
Interea poſitis hìc nos dominabimur aris.
Suggere tu Socijs. Monet illicet, illicet altum
Ad properatur opus. Paries circum vndiq; cultus
Natiuas oſtentat opes, dextræq; miniſtræ
Non turmale decus, clara ſat diues in arte
Maius adeſt, roſeus florentis Ianitor æui,
Floreus ac Templo. Vix cepta fatiſcere verſis
Oſtia cardinibus, coit vnda celerrima Vulgi
Felſinei, foribuſq; fremens ſe trudit apertis,
Ore, genuq; Deo ſupplex, Dominamq; ſalutat

Sicelidem, partemq; oculos dum verſat in omnem
Adſtupet, artis opes tollens, operumq; labores
Nullus abeſt Procerum, Matrona nec vlla. Quirina
Maieſtas, Itali Farneſia Purpura Rheni
Arbitra, dignatur ſe coram ſiſtere, & vltrò
Fundere thuricremas humilis pia vota per aras,
Agmina dum vocum nectar modulata canorum,
Mille modis iterant, fidibuſq; remiſta recuſſis
Innumero magnete fremunt, aureſq; triumphant,
Inq; plicant grata captiuas compede mentes.

Murmura nec ſuperum deſunt: per barbita fuſum
Ora per arrectas late ſublabitur aures
Hyblæo torrente melos, pectuſq; per errans
Altius, hæc penitis infigit carmina fibris.

Plaudite Felſigenæ: dextro ſors aurea Cęlo,
Lucia, Saueriuſque, quibus noua templa vouentur,
Fulgurat, in veſtras Helice, ac Cynoſura Carinas.
Littora, quæ geminis admordeat anchora in aris,
Bina aperit, geminumq; ſpei trepidantis Aſylum.
Aegra ſalus ſeu poſcat opem, ſeu pectoris hoſpes,
Cura, vorax vultur roſtro cor vellat obunco,
Seu Charis à Superis oranda eſt miſſilis oris.
His omnis medicina fluet; Charis omnis ab aris.

Talia dum Superum numeris, fidibuſq; canentum
Aura hilaris voluit, citimis è collibus Echo
Adfremit, ac tremulo Rhenus reſponſat ab amne
Inq; vicem alterno ſonat Aethra, ac Felſina plauſu.

Hercules Cuppellinus Bon. inter Inanimatos Rediuiuus.

Au-

ODE.

BArbaras iactet ſine lege moles
Nilus, & multis vigilata luſtris
Condat extremis Pugilum locata
Marmora nimbis.
Tollat æratam Rhodos alta molem,
Magnaq; effuſi nimium coloſſi
Membra, cognato bene parta ſole
Inſerat aſtris.
Quis quis inſignem Babylona muris
Laudet; ac multo phrygiata luxu
Templa tarpeis celebrata ſaxis
Carmine dicat.
Hunc iuuet Grais renouata plectris
Tecta venantis ſociare Phœbes
Voce, queis flammis Epheſus ſuperbis
Thura cremabat.
Roma congeſtis tumulata pompis
Sæcla ſudati pretium Theatri,
Poſtero ſemper rediuiua plauſu
Proferat orbi.
Me iuuat læto celebrare buxo
Templa ſublimi decorata ferro,
Quæ per elatos nimium penates
Felſina luſtrat.

Hæc nouo maior Phidias labore
    Struxit, & ſacros meditans triumphos
    Condidit Cælo, votereſq; vicit
        Artis honores.

Hæc odoratis mea thura flammis
    Mixta depictas venerata ſedes
    Compleant, ſtructis vbi clara fulget
        LVCIA in aris.

Antonius Blanculus Balneocabal.
inter Inanimatos Impauidus.

DIVA LVCIA
Bononiam reuocatur è Siciliâ.

ODE.

SEcede terris Virgo boantibus,
Greſſuſq; flectens aligeros polo
    Latè Pelori terga linque
        Belligeris agitata Cauris.

Non te hoſpitali iam pigeat gradus
Mouiſſe Regno, nec patrios lares
    Cultos Sicano conflagranti
        Poſthabitis coluiſſe luſtris.

Te ſat crematis Sicelides Nurus
Afflaſſe fumis; ſat redolentia
    Gangeticis ſit tecta nimbis
        Per rutilas crepitaſſe flammas.

Reuiſe

Reuiſe amantis mœnia Felſinæ,
Quò te micanti pegmata fornice
Cælo repoſcunt fœderata
Non humili ſatiata cultu.
Hìc et coruſcantes [redacted]fugient faces,
Tibiq; fuſis lumina lacrymis
Ceras liquabunt obſequentes,
Queis grauidas Apis ambit vlnas.
Succede noſtris hoſpita ſedibus,
Succede ſacris LVCIA mænibus,
Celsâq; regnans in curuli
Felſineis dominare votis.

Florianus Maluetius Bonon.
inter Inanimatos Illuſtratus.

Accerſuntur Cæleſtes Genij
vt ſtruant Curulem, qua deuehatur ad recens Templum
DIVA LVCIA.

O D E.

HVc fatigatis Genij ſmaragdis
Flectite alatos per inane greſſus,
Et recumbentes Zephyrûm meatus
Verrite pennis.
Ite quà claris oriens flagellis
Verberat primos rediuiuus Indos
Phœbus, & gratis pretioſa ſyluis
Balſama miſcet.

Ite

Ite odoratos populante lucos
Dexterâ, & lectas Arabum per oras
Mille congeſtis ſociate Idumes
Cinnama palmis.

Pars per Hyblæos remeans honores
Inſerat pictis rubicunda vinclis
Furta, captiuo quibus alba vere
Flora triumphet.

Pars per apricos Nomadum vapores
Fulua defoſſis trahat æra terris,
ſiue nigrantes Pario reuellat
Viſcere cautes.

Proderit celſos phrygiare currus,
Queis Syracuſis peregrina Virgo
Inter aggeſtos ſuperum labores
Nubila findat.

Proderit multo ſatiare Maio
Textilem Magnæ Indigetis curulem,
Siuè ſuffulto decorare ſacram
Marmore ſedem.

Iam per auratas ſuperum phalanges
Soluit auguſtos peregrina greſſus
LVCIA, & longis benè parta luſtris
Templa reuiſit.

Thomas Conſolinus
inter Inanimatos Incognitus.

Pompa

Pompa Triumphalis.
DIVAE LVCIAE deuota.

O D E.

O Vos Turba ſonantibus
Ducentes fidibus Caſtalidum choros,
Tandem Pegaſcis iuga
Pellant ſyderibus; vos Syracuſiæ
Cantu Virginis expedit
Impleuiſſe lares; expedit Indicis
Muros condere nubibus
Linquant ætherios Cœlicolæ globos,
Accenſis per inania
Artis iam facibus, munera terreant
Lætis iuncta decoribus,
Victrix ſplendidius LVCIA vt emicet.
Hinc quæ Phidiacis gemunt
Arcus vulneribus, quæq; laboribus
Sudatis Phrygiæ madent,
Latè multifidos dimoueant procul
Greſſus, & Maris aurei
Fœtu patricio lympha ſuperbiat;
Sat nam Fana nitoribus
Luceſcunt proprijs; Virgoq; lampada
Nubens, phœbigenis, caput
Stellatum radijs, inſerit ignibus.

Maphæus Bontius inter Inanimatos Ingenuus.

Pete.

Veteris DIVAE LVCIAE Templi
in nouum Metamorphoſis.

ODE.

CRedetis? arcto è fornice tranſijt
Ædes ſuperbi in viſcera culminis,
Et nulla ſic repentè, tanto
Vertice ſyderibus minatur.
Quæ forma diſpar? ceſſit in aream
Enormem arenæ meta breuiſſima,
Doctumq; monſtrat Architectum
Vix facilem antè ſciens Corinthum.
Adulta nunc eſt; nunc validum latus
Repugnat, amplis viuida bracchijs
Domat procellas, pertinaci
Nunc pede fixa premit Barathrum.
Nunc Lucis omni turgida flumine
Complet Patronæ Nomina, & omina,
Et poſt rudimentum laboris
Spondet opus, pretioque & arte
Æquale priſcis: ſic humili vides
Dum ſaxa verti è ceſpite in arduam
Ad aſtra molem, iam ſtupere
Deſine Gorgoneos Atlantes.

Co. Gabriel. Plouenius Vicentin. Nob. Ven. Coll. Nob. Sancti Fran. Xau. Conuic. inter Inanimatos Induſtrius.

Poe-

Poetica Vota
Ad Templi cultum profuſa.

ODE.

VOs quibus æternum zephyrus, Titanq; ſerenos
Contribuere dies,
Mitia odoriferis ſudant queis balſama plagis
Viuida facta ſuis
Cedite cognato redolentia cinnama luxu
Felſineis laribus.
Mittat apis molles Hyblæo ex culmine ceras
Queis noua Templa colat,
Atque Syracuſium geminatâ lampade Numen
Imbuat alta dies.
Hìc vbi Felſineas Templo dominante per arces
Nobile viuit opus,
Fulua peregrino ſua munera ſiſtat Hydaſpes
Quæ parit vnda ſinu.
Succedat Gangis, niueiq; colonus Araxis
Pronus in obſequium.
Diuite Naufragio quem circum Nilus oberrat
Templa Canopus amet.
Perpetuas exoſa niues, gelidoſq; Triones
Turba gradus glomeret.
Confluat extremæ quicunque eſt accola Terræ
Has colat artis opes:
Conſpiciat celſam ſuccreſcere in æthera molem
Qua micat arte labor.

Haud

Haud aliter lectas Mundi per Regna, per Vrbes
LVCIA poſcit opes.

Dominicus Gualandus Bonon. inter Inanimatos Indefeſſus.

Artis Prodigium cum nouo Templo DIVAE LVCIAE ſtatutum.

EPIGRAMMA.

Hic vbi Felſineum complectens Æthera fornix
Proxima turgenti ſydera fronte premit,
Contiguos imo laſſat fundamine manes,
Et captiua citi Temporis ora quatit.
Quanta laborantis ſunt hæc miracula dextræ
Quę cum Terrâ Acheron, Tempus, & Aſtra colunt!

Achilles Maria Samperius Bonon. inter Inanimatos Peruigil.

D. Inuentius Torti Pœnitent. pro Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Archiepiſc. Bonon. & Principe.

Imprimatur. Fr. Guliemus Fochus Inquiſitor Bonon.

Bononiæ, Typis Io. Baptiſtæ Ferronij 1659.
Superiorum permiſſu.